

FIFA
VAN FAIRPLAY TOT VUIL SPEL

FIFA

VAN FAIRPLAY TOT VUIL SPEL

KEN BENSINGER

VERTAALD DOOR
HANS VAN RIEMSDIJK

*Voor mijn vrouw Patricia
en mijn kinderen, Mateo en Sofia*

Want onder Mijn volk worden goddelozen gevonden; een ieder van hen loert, gelijk zich de vogelvangers schikken; zij zetten een verderfelijken strik, zij vangen de mensen.

Gelijk een kooi vol is van gevogelte, also zijn hun huizen vol van bedrog; daarom zijn zij groot en rijk geworden.

Zij zijn vet, zij zijn glad, zelfs de daden der bozen gaan zij te boven; de rechtzaak richten zij niet, zelfs de rechtzaak des wezen, nochtans zijn zij voorspoedig; ook oordelen zij het recht der nooddruftigen niet.

Zou Ik over die dingen geen bezoeking doen? spreekt de Heere; zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is?

JEREMIA 5:26-29

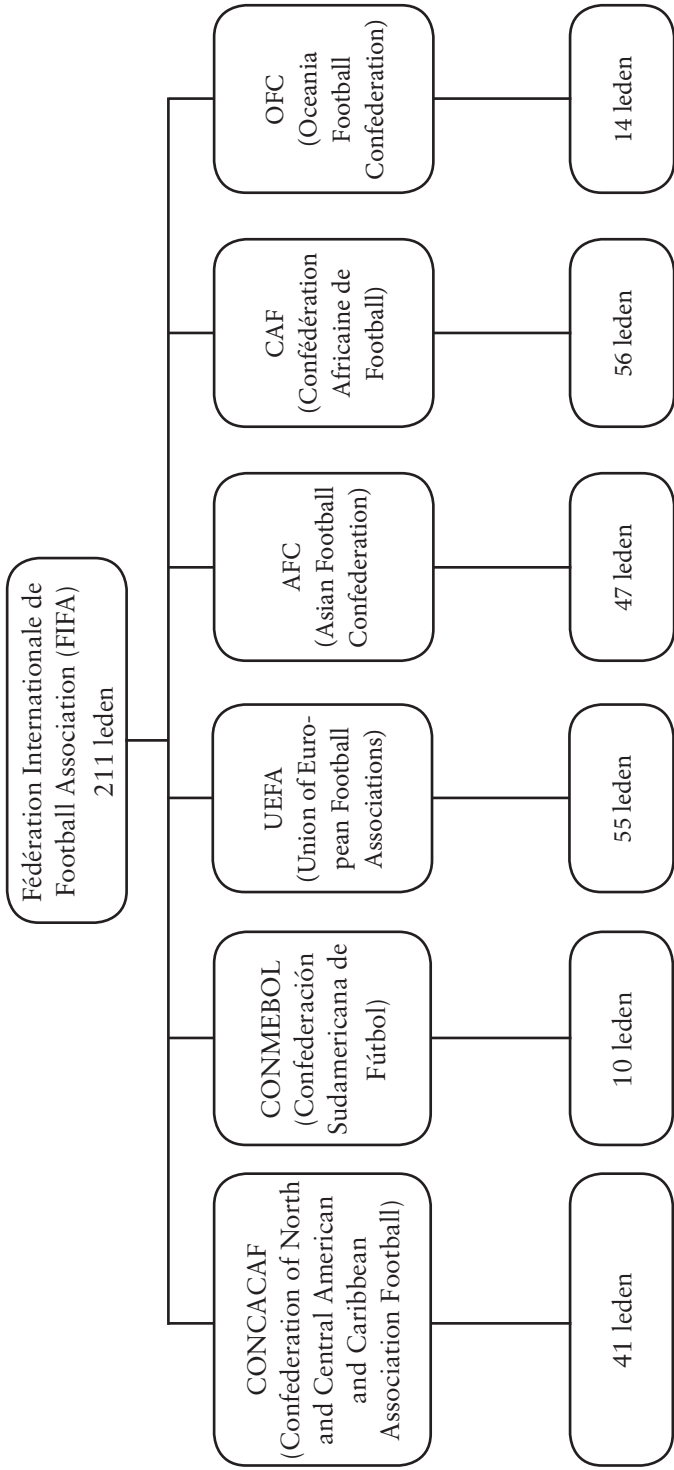
INHOUD

LIJST VAN PERSONAGES 9

- 1** BERRYMAN 13
- 2** TELEFOONTJES UITLOKKEN 22
- 3** OOIIT STEEKPENNINGEN AANGENOMEN? 36
- 4** EEN DIKKE VENT UIT QUEENS 48
- 5** DE STEMMING VOOR 2018 EN 2022 56
- 6** JACK VERSUS CHUCK 67
- 7** PORT OF SPAIN 78
- 8** EEN 'MADE MAN' 88
- 9** RICO 100
- 10** BLAZERS GELD 110
- 11** OMGETURND 119
- 12** HET KROONJUWEEL 128
- 13** EEN DAG LANG KONINGIN 140
- 14** DE KONING IS DOOD, LANG LEVE DE KONING 153
- 15** SNELLER, HOGER, STERKER 160
- 16** OP MIJN MANIER 168
- 17** HET PACT 173
- 18** DE GEBROEDERS WARNER 179
- 19** EEN VERHAAL VOL KOMMER EN KWEL 189
- 20** HOU ONS HIERBUITEN 198
- 21** IK BEN JE VRIEND NIET 208
- 22** EEN ZILVEREN EN EEN GOUDEN INFORMANT 215
- 23** VERTROUWEN EN VERRAAD 224
- 24** WE GAAN ALLEMAAL DE GEVANGENIS IN 234
- 25** MET GELIJKE MUNT 243
- 26** DE ZAKEN LOPEN IN HET HONDERD 251
- 27** DE OVERROMPELING 259
- 28** EEN HEUGLIJKE DAG VOOR HET VOETBAL 273
- 29** EEN GEDREVEN ADVOCaat 281
- 30** NIETS NIEUWS ONDER DE ZON 291

EPILOOG – HET PROCES	303
DANKWOORD	318
OPMERKING OVER BRONNEN	321
EINDNOTEN	323
BIBLIOGRAFIE	344
REGISTER	346

ORGANOGRAM INTERNATIONALE VOETBALFEDERATIES*



* De meeste, maar niet alle lidbonden van de regionale federaties zijn ook volwaardig FIFA-lid. De FIFA telt 211 nationale bonden als volwaardig lid (de Verenigde Naties telt overigens 193 lidstaten).

LIJST VAN PERSONAGES

FIFA OF FÉDÉRATION INTERNATIONALE DE FOOTBALL ASSOCIATION (Zürich)

Jean-Marie Faustin Godefroid 'João' Havelange: voorzitter (1974-1998)

Joseph 'Sepp' Blatter: voorzitter (1998-2015); secretaris-generaal (1981-1998)

Jérôme Valcke: secretaris-generaal (2007-2015)

CONCACAF OF CONFEDERATION OF NORTH AND CENTRAL AMERICAN AND CARIBBEAN ASSOCIATION FOOTBALL (New York en Miami)

Austin 'Jack' Warner: voorzitter (1990-2011); bij de FIFA vicevoorzitter en UC-lid (1983-2011)

Charles Gordon 'Chuck' Blazer: secretaris-generaal (1990-2011); UC-lid bij de FIFA (1997-2013)

Jeffrey Webb: voorzitter (2012-2015); bij de FIFA vicevoorzitter en UC-lid (2012-2015)

Enrique Sanz: secretaris-generaal (2012-2015)

Alfredo Hawit: voorzitter (2015); bij de FIFA vicevoorzitter en UC-lid (2015)

CONMEBOL OF CONFEDERACIÓN SUDAMERICANA DE FUTBOL (Asunción, Paraguay)

Nicolás Leoz: voorzitter (1986-2013); UC-lid bij de FIFA (1998-2013)

Eugenio Figueredo: voorzitter (2013-2014); vicevoorzitter (1993-2013); bij de FIFA vicevoorzitter en UC-lid (2014-2015)

Juan Ángel Napout: voorzitter (2014-15); bij de FIFA vicevoorzitter en UC-lid (2015)

AFC OF ASIAN FOOTBALL CONFEDERATION

(Kuala Lumpur, Maleisië)

Mohammed bin Hammam: voorzitter (2002-2011); UC-lid bij de FIFA (1996-2011)

NATIONALE VOETBALBONDEN

Julio Humberto Grondona: voorzitter Argentijnse voetbalbond (1979-2014); bij de FIFA vicevoorzitter en UC-lid (1998-2014)

Ricardo Terra Teixeira: voorzitter Braziliaanse voetbalbond (1989-2012);
UC-lid bij de FIFA (1994-2012)

José María Marin: voorzitter Braziliaanse voetbalbond (2012-2015)

Marco Polo Del Nero: voorzitter Braziliaanse voetbalbond (sinds 2015);
UC-lid bij de FIFA (2012-2015)

Sunil Gulati: voorzitter Amerikaanse voetbalbond (2006-2018);
UC-lid bij de FIFA (sinds 2013)

Eduardo Li: voorzitter Costa Ricaanse voetbalbond (2007-2015);
UC-lid bij de FIFA (2015)

Vitali Moetko: voorzitter Russische voetbalbond (2005-2009; 2015-2017);
UC-lid bij de FIFA (2009-2017)

Rafael Esquivel: voorzitter Venezolaanse voetbalbond (1988-2015)

Manuel Burga: voorzitter Peruviaanse voetbalbond (2002-2014)

GRUPO TRAFFIC (São Paulo & Miami)

José Hawilla: eigenaar en oprichter

Aaron Davidson: directeur Traffic Sports USA

TORNEOS Y COMPETENCIAS (Buenos Aires)

Alejandro Burzaco: algemeen directeur

FULL PLAY GROUP (Buenos Aires)

Hugo Jinkis: medeoprichter en -eigenaar

Mariano Jinkis: medeoprichter en -eigenaar

INTERNATIONAL SOCCER MARKETING (Jersey City)

Zorana Danis: eigenaar

FEDERALE POLITIE (FBI-kantoor New York)

Mike Gaeta: hoofdresearcheur (*supervisory special agent*)

Jared Randall: researcheur (*special agent*)

John Penza: hoofdresearcheur (*supervisory special agent*)

INLICHTINGEN- EN OPSPORINGSAFDELING VAN DE AMERIKAANSE BELASTINGDIENST (kantoor Los Angeles)

Steven Berryman: fiscaal opsporingsambtenaar (*special agent*)

J.J. Kacic: fiscaal opsporingsambtenaar (*special agent*)

**OPENBAAR MINISTERIE VOOR HET EASTERN DISTRICT
VAN NEW YORK** (Brooklyn)

Loretta Lynch: openbaar hoofdaanklager (*US attorney*; 2010 tot 2015) en
minister van Justitie (2015-2017)

Evan M. Norris: openbaar aanklager (*assistant US attorney*)

Amanda Hector: openbaar aanklager (*assistant US attorney*)

Darren LaVerne: openbaar aanklager (*assistant US attorney*)

Samuel P. Nitze: openbaar aanklager (*assistant US attorney*)

Keith Edelman: openbaar aanklager (*assistant US attorney*)

M. Kristin Mace: openbaar aanklager (*assistant US attorney*)

HOOFDSTUK 1

BERRYMAN

Het is 16 augustus 2011. Even na tien uur 's ochtends zit Steve Berryman, opsporingsambtenaar bij de Amerikaanse belastingdienst, in zijn kantoorhokje op de derde verdieping van het enorme regeringsgebouw¹ in Laguna Niguel, een voorstad van Los Angeles, als zijn mobiel trilt. Er is net weer een bericht van Google Alert in zijn inbox beland.

De 47-jarige Berryman is slank en ruim één meter tachtig lang. Hij heeft zulke donkere bruine ogen dat ze bijna zwart lijken en verder borstelige wenkbrauwen, een bleke huid en een netjes getrimde snor die even wit is als zijn achterovergekamde haar.

Berryman heeft een heel setje alerts ingesteld. Uit de trefwoorden waarop hij de applicatie laat aanslaan is wel op te maken dat hij na vijftientig jaar bij de Internal Revenue Service (IRS) vooral is gefocust op financiële criminaliteit. Berryman zit boven op informatie waarin onder meer de trefwoorden 'Bank Secrecy Act' en 'Foreign Corrupt Practices Act' figureren, en meer in het algemeen 'witwasoperatie' en 'corruptie'. De hele dag door ontvangt hij die berichten groepsgewijs: tientallen nieuwsitems uit de hele wereld over financiële en fiscale malversaties waarvan Berryman af en toe de koppen snelt, om zich dan weer te concentreren op de zaak waaraan hij bezig is.

Deze specifieke waarschuwing trekt echter zijn aandacht. De melding staat onder de zoekterm 'omkoping' en bevat een link naar een artikel van de nieuwsdienst Reuters.² De kop luidt: 'FBI onderzoekt financiën Amerikaanse voetbalbaas'.

Volgens het artikel is de FBI een onderzoek gestart op basis van documenten die erop zouden duiden dat de Amerikaanse voetbalbestuurder Chuck Blazer over een periode van vijftien jaar voor ruim een half miljoen dollar aan verdachte betalingen heeft ontvangen.

Blazer wordt beschreven als een hoge functionaris bij de FIFA, de besturende instantie van het mondiale voetbal. Van de FIFA heeft Berryman wel eens gehoord, maar die chagrijnig ogende man met zijn slordige haar, dikke wenkbrauwen en warrige grijze baard op de foto herkent hij niet. Als hij het stuk een paar keer heeft gelezen, maakt een zekere opwindning

zich meester van de fiscale speurder, ook al omdat er staat dat Blazer verschillende buitenlandse bankrekeningen zou hebben, onder meer op de Kaaimaneilanden.

Hij mailt het artikel meteen door naar zijn baas, Aimee Schabilion, en stormt even later haar bureau binnen om zich ervan te vergewissen dat ze het gelezen heeft.

‘Dit zou nog wel eens héél groot kunnen worden,’ zegt hij.



Berryman is al van kinds af gek op voetbal. Omdat zijn vader als Amerikaanse luchtmachtofficier was gestationeerd in Engeland, bracht de jonge Berryman een deel van zijn jeugd door in en rond Britse vliegbases. Tot zijn elfde was hij na school altijd aan het voetballen met zijn vriendjes. Toen het gezin terugkeerde naar de VS en zich in het hete, stoffige zuiden van Californië vestigde, vond hij niemand om een balletje mee te trappen. Daarom stortte hij zich maar op American football en groeide hij uit tot een goede *kicker*, een specialist in het trappen van de bal.

Zijn sterke linkerbeen leverde hem zelfs een beurs op voor de Eastern Illinois University in het hoge noorden. Berryman schoot gemiddeld driekwart van alle kicks over 65 meter tussen de doelpalen door, maar toch was dat niet goed genoeg voor een profcarrière. Toen de National Football League te hoog gegrepen bleek gaf hij zijn beurs op – ook al omdat hij ronduit de pest had aan de gure winters van het Midden-Westen. Aan de California State University in San Bernardino voltooide hij zijn opleiding accountancy, waarna hij koos voor een carrière als opsporingsambtenaar bij de Amerikaanse fiscus.

Zijn eerste zaak voerde hij tegen de eigenaar van een chique kapsalon die niet al zijn inkomsten had aangegeven. In zijn beginjaren bij de IRS was Berryman vooral bezig met kleinschalige belastingontduikers en boekhouders die de kluit belazerden, maar later ging hij zich toeleggen op grotere, complexere vormen van financiële criminaliteit. Hij ontwikkelde zich als expert op het gebied van geldstromen rond de drugshandel en werkte in dat verband samen met andere overheidsdiensten aan langdurige en ingewikkelde zaken op internationaal vlak.

Wat Berryman vooral leerde van al die dossiers was dat drugs, wapens en geweld altijd maar de helft van het verhaal vormen en dat het hele cri-

minele plaatje pas rond is als al het geld is opgespoord. Terwijl agenten van het DEA dromen van spectaculaire invallen waarbij ze grote hoeveelheden drugs in beslag namen, investeerde Berryman al zijn tijd in een zorgvuldige tracering van drugsgeld over de hele wereld. Wat vaak betekende dat hij bijkomende strafbare feiten kon toevoegen aan een tenlastelegging. Mensen maken fouten, beseft hij. Ze spelen spelletjes, vergeten feiten, zwichten voor verleidingen, overdrijven de boel en spreken zichzelf tegen. Documenten liegen nooit.

Na de geboorte van hun kinderen hadden Berryman en zijn vrouw een huis aan zee gekocht. Hij verhuisde naar de IRS-vestiging hier in Laguna Niguel, diep in Orange County, waar hij zich bezighield met corruptie binnen publieke instellingen – hij was onder meer betrokken bij het groot-schalige onderzoek dat Mike Carona, de beroemde sheriff van het district, achter de tralies deed verdwijnen.³ Hij begaf zich ook wel naar andere IRS-vestigingen om collega's daar vertrouwd te maken met de finesses van de Foreign Corrupt Practices Act. Daarnaast leidde hij een onderzoek naar corrupte overheidsfunctionarissen vanuit het regionaal hoofdkantoor van de IRS in Los Angeles en op verzoek van federale aanklagers gaf hij in rechtszaken acte de présence als getuige-deskundige op het gebied van witwaspraktijken.

‘Ik ben een boekhouder met een pistool,’ zei hij vaak. ‘Dat is toch het leukste wat er is?’

In tegenstelling tot politiemensen liet Berryman zich niet leiden door morele verontwaardiging. Soms kon hij zelfs wel bewondering opbrengen voor de mannen en vrouwen die hij vervolgde en dan vroeg hij zich af of ze onder andere omstandigheden geen vrienden hadden kunnen zijn. Nee, wat Berryman motiveerde was de kick van het jagen.

Hij was geen jurist, maar bouwde een reputatie op als financiële detective van het Openbaar Ministerie, als iemand wiens scherpe focus op de technische aspecten van een zaak hooguit werd geëvenaard door zijn oog voor detail. Een paar van zijn superieuren binnen de dienst vonden Berryman – zonder dat hardop uit te spreken – de beste IRS-speurder van het hele land: hij was ambitieus, bereid om te reizen en werkte net zolang totdat hij een zaak rond had.

In zijn vrije tijd was Berryman op de een of andere manier altijd met voetbal bezig. In het weekend stond hij soms al om vijf uur 's ochtends op om zijn favoriete club Liverpool via de betaalzender te zien spelen in de

Premier League. In 2006 was hij met twee vrienden naar het WK in Duitsland gereisd, waar hij de drie poulewedstrijden van de Verenigde Staten had gezien en ook nog de match tussen Brazilië en Ghana. Zelf speelde hij in een veteranenploeg, hij coachte de teams van zijn kinderen en vaak bezocht hij wedstrijden in de Major League Soccer (MLS). Zoals veel andere voetbalfans was ook hij de constante berichtenstroom over corruptie en wanbeheer in de hoogste bestuurlijke regionen van zijn sport meer dan beu.

Al jaren hoorde Berryman over inhalige voetbalofficials in het buitenland die zich verrijkten aan het spel; lieden die clubs, spelers en vooral fans geld ontfutselden dat normaliter de verbetering en ontwikkeling van de sport ten goede zou moeten komen. In de VS had dat altijd een vervan-mijn-bedshow geleden. Zulke berichten waren natuurlijk zuur voor liefhebbers van de sport, maar voor de gemiddelde Amerikaan gebeurden die dingen aan de andere kant van de wereld: in Zwitserland, Italië en Afrika bijvoorbeeld. In de VS, waar voetbal nog steeds als een ondergeschoven kindje werd behandeld, was de sport veel te klein voor grootschalige corruptie. Dat de voetballerij niet helemaal koosjer was, voelde Berryman wel aan, maar dat de problemen binnen zijn favoriete sport mogelijk induisten tegen het strafrecht, dát had hij nooit gedacht.

Het artikel van Reuters brengt daar verandering in. Blazer is een Amerikaan, woont in New York. En valt dus in principe onder de jurisdictie van de IRS. En dat betekent voor Berryman de kans om zijn grootste passie, het opsporen van financiële criminaliteit, te combineren met zijn andere grote liefde: 's werelds populairste sport.

Als deze voetbalbobo op vaderlandse bodem betrokken is bij strafbare feiten op fiscaal en financieel vlak, dan is Berryman de aangewezen figuur om die feiten tot op de bodem uit te zoeken.



Belastingen spelen zo'n fundamentele rol in het leven van een Amerikaan dat ze bijna als heilig worden beschouwd: saaie documenten vol cijfers die de rol van de steen van Rosetta vervullen in ieders verborgen financiële leven. De VS en het kleine, door oorlog verscheurde Eritrea zijn de enige landen ter wereld die ook hun in het buitenland vertoevende burgers verplichten belastingaangifte te doen. Jaarlijks verwerkt de IRS meer dan 150 miljoen individuele aangifteformulieren.

Federale wetgeving beschermt het vertrouwelijke karakter van die aangiften en verbiedt praktisch iedereen, op straffe van vervolging, die documenten in te zien of openbaar te maken. Die streng beperkte inzage geldt voor alle politiediensten en zelfs voor de FBI – federale rechercheurs moeten heel wat juridische obstakels overwinnen voordat ze ook maar één blik op een belastingaangifte mogen werpen.

De controle van de aangifteformulieren vertrouwt de overheid aan één groep mensen toe, een soort kaste met unieke bevoegdheden die hun de angst en afkeer van de hele samenleving opleveren; het zijn de medewerkers van de Internal Revenue Service. Als belastinginspecteur heeft Steve Berryman de unieke bevoegdheid iemands belastingaangifte in te zien mits hij goede redenen heeft aan te nemen dat er sprake is van een misdrijf. Dankzij het stuk van Reuters kan hij een grond aanvoeren voor dat vermoeden.

Die dinsdagochtend in augustus vraagt hij in het kantoor van zijn baas toestemming de belastingaangiften van Chuck Blazer in te zien. Een paar minuten later krijgt hij toegang tot die informatie.

Berryman verwacht een aantal voor de hand liggende weglatingen of veelzeggende aanwijzingen die duiden op verborgen inkomsten. Maar het resultaat overtreft zijn verwachtingen: ‘Geen gegevens gevonden,’ meldt de computer. Hij kan zijn ogen niet geloven. Het systeem laat weten dat Chuck Blazer al zeker zeventien jaar geen aangifte heeft gedaan.

Je inkomsten niet opgeven aan de fiscus kan een overtreding zijn, maar als Blazer inkomsten heeft – waarvandaan ook – en die bewust verzwijgt, dan wordt nalatigheid een ernstig misdrijf; hetzelfde geldt voor buitenlandse bankrekeningen die niet zijn aangegeven.

Chuck Blazer, de enige Amerikaan in het Uitvoerend Comité van de Fédération Internationale de Football Association, de hoogste instantie in het mondiale voetbal, heeft veel weg van een belastingcrimineel.

Met bonzend hart stormt Berryman opnieuw het kantoor van Schabillion binnen. Hij legt uit wie Blazer is, wat de FIFA doet en hoe deze voltreffer de opstap kan zijn naar iets veel groters.

‘Laat me daaraan meewerken. Alsjeblieft!’ smeekt hij.

Berryman is er de man niet naar om tegen zijn superieuren in te gaan. Meestal vertrouwen zij op zijn vermogen zaken op te pikken die zijn aandacht waard zijn en daarom laten ze hem zijn gang gaan. Ook Schabillion heeft er geen probleem mee dat hij zich verder in het dossier verdiept, maar

hoe zit het met de FBI? Volgens het artikel is er al een onderzoek gestart. Als hij hetzelfde wil doen is het wel zaak eerst met de federale recherche te overleggen.

Berryman heeft geen toegang tot het informatiesysteem van de FBI en kan dus niet nagaan of er over Blazer al een dossier is geopend. Hij belt daarom een FBI-agent met wie hij ooit in Santa Ana heeft samengewerkt en vraagt haar een en ander te checken.

Niet veel later belt de agent hem terug. ‘Ja,’ zegt ze, ‘er zit een collega in New York op de zaak.’

De VS telt tientallen federale politiediensten die allemaal hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden hebben – tot en met de gewapende agenten van de nationale dierechtigheidsdienst en van het inspectoraat-generaal van kleine ondernemingen. Het grootste, best gefinancierde en machtigste politieorgaan is echter het Federal Bureau of Investigation. Dat agentschap beschikt over tienduizenden functionarissen, grenzeloze middelen en kantoren over de hele wereld.

De FBI is de ster van het Amerikaanse justitieapparaat en mag zich graag wentelen in de aandacht van journalisten, Hollywoodproducers en vooral van volksvertegenwoordigers die zeggenschap hebben over de begroting. Hoewel de samenwerking meestal soepel verloopt leren inspecteurs van andere politiediensten snel een paar toontjes lager te zingen als de FBI zich meldt, het ‘Bureau’ heeft namelijk de enge gewoonte altijd aan het langste eind te trekken.

Berryman vraagt zijn vriendin bij de FBI of ze haar collega in New York die met het dossier is belast wil polsen om te zien of die bereid is tot overleg rond de zaak. Geen probleem. Ze belooft haar IRS-vriend terug te bellen zodra ze meer weet.

Terwijl hij gespannen op antwoord wacht leest Berryman alles wat er te vinden is over Blazer, de FIFA en het internationale voetbalbedrijf. Tot diep in de nacht verdiept hij zich in Jack Warner, een voetbalofficial van Trinidad en Tobago die Blazer in totaal en met verschillende cheques 512.750 dollar heeft bezorgd, het bedrag waarop het onderzoek zich toespitst volgens het artikel van Reuters. Verder duikt Berryman in de Concacaf – de federatie van nationale voetbalbonden van Noord- en Midden-Amerika en van de Caraïben – die Warner en Blazer al meer dan twee decennia samen runnen. Hij leest ook over ene Mohammed bin Hammam, een onwaarschijnlijk rijke Qatarees die er mede voor heeft gezorgd dat het ministaatje in het Midden-Oosten in 2022 optreedt als gastland voor het WK.

Berryman ziet de contouren van een zaak al voor zich: de mogelijke opsporings- en vervolgingstrajecten, de reikwijdte van het onderzoek. Zijn enthousiasme groeit met de dag. Nooit eerder in zijn carrière is hij zo'n spannende casus op het spoor gekomen. Hij moet en zal hieraan meewerken.

Hoe ver de FBI is gevorderd met het onderzoek, weet Berryman niet. Wat hij wel weet is dat FBI-agenten zonder rechterlijk bevel geen toegang hebben tot Blazers belastingaangiften. Berryman hoopt stilletjes dat ze vastzitten, dat ze beseffen iemand van de IRS nodig te hebben bij deze zaak. Dat is dé manier om zijn voet tussen de deur te krijgen, meent hij. En misschien is de zaak-Blazer nog maar het begin van iets veel groters.

Na bijna een week belt de FBI-agente in Santa Ana weer. 'De agent op de zaak heet Jared Randall,' zegt ze en geeft diens contactgegevens door. 'Hij staat open voor een gesprek.'



Berrymans voorspelling klopt. Het onderzoek naar Chuck Blazers belastingprobleem is alsof je iemand aanhoudt voor een kapot achterlicht en vervolgens ontdekt dat de kofferbak vol lijken ligt.

Vier jaar lang zal Berryman met de FBI en het parket in Brooklyn in het geheim samenwerken aan een van de grootste en meest ambitieuze onderzoeken naar internationale corruptie- en witwaspraktijken in de Amerikaanse geschiedenis.

Na bijna een jaar zat het onderzoek van de FBI muurvast; het Bureau bleek niet opgewassen tegen een zo grote, complexe en machtige instelling als de FIFA. Maar vooral dankzij Berryman zou het bescheiden dossier exploderen en nam de Amerikaanse regering het op tegen het bedrijf dat de fundamenteen vormt van 's werelds meest populaire sport. Tientallen mensen uit meer dan vijftien landen werden uiteindelijk aangeklaagd voor inbreuken op de strenge Amerikaanse wetgeving met betrekking tot afpersing, witwassen en fraude en op de belastingwetten. Allen worden in staat van beschuldiging gesteld voor hun aandeel in wat aanklagers beschrijven als een jarenlang, strak georkestreerd crimineel complot om 's werelds favoriete sport te onderwerpen aan hun zelfzuchtige wensen.

Veel betrokkenen bij het onderzoek leverden zich over aan de genade van het ministerie van Justitie, verspeelden honderden miljoenen dollars

en verklaarden zich bereid in het geheim samen te werken. Ze verraadden vrienden en collega's en gaven de aanklagers de kans in het verborgene het net nog verder uit te gooien. De zaak kwam eindelijk in de openbaarheid met de spectaculaire arrestatie van zeven voetbalbestuurders bij een inval op een vroege ochtend in mei in Zwitserland, een raid die de sport op zijn grondvesten deed schudden. Weldra waren praktisch alle FIFA-kopstukken verdwenen, met inbegrip van de geslepen en meedogenloze voorzitter Sepp Blatter. De arrestaties zetten openbare aanklagers over de hele wereld ertoe aan hun eigen onderzoek te openen en de vuile was buiten te hangen van de voetbalsport.

Een van de weinige landen in de wereld die niet weglopen met voetbal slaagde er eindelijk in het mondiale voetbalkartel op de knieën te dwingen, nadat de bestuurders ervan decennialang straffeloos het ene na het andere schandaal overleefden. Die ironie ging niet voorbij aan de honderden miljoenen voetballiefhebbers in de wereld die zich plotsklaps in de onbekende positie bevonden te juichen voor de Verenigde Staten, omdat het zijn neus in de zaken van andere landen had gestoken: Uncle Sam werd, hoe onwaarschijnlijk ook, de grote vedette van het internationale voetbal.

Toen de zaak eindelijk aan het licht kwam beschuldigden critici het Openbaar Ministerie – in deze zaak geleid door Evan Norris, een cerebrale, op Harvard opgeleide jurist – van arrogantie en zelfoverschatting. Het gaf geen pas dat Amerika optrad als de politieman van de hele planeet en andere landen zijn wetten oplegde.⁴ Anderen beweerden dat de zaak zelf een soort samenzwering was, een complot van 's werelds rijkste en machtigste natie om een buitenlandse sport te slopen die ze vreesde en verafschuwde.⁵ De theorie die nog het meest ingang vond bij het publiek was wel dat de zaak een vergelding op hoog niveau was voor het verlies van de WK-nominatie voor 2022.

Justitie liep vooruit op dergelijke kritiek en deed veel moeite om alleen strafbare feiten aan te klagen die – minstens gedeeltelijk – in de VS zelf of via Amerikaanse banken hadden plaatsgevonden. Zich bewust van de emotionele en politieke macht van voetbal elders in de wereld hielden politie en justitie zo veel mogelijk rekening met de gevoeligheden van andere landen en hamerden ze erop dat ze het niet hadden gemunt op de sport zelf, maar op de figuren die de reputatie ervan hadden bezoedeld. Ze deden er alles aan om te laten zien dat het voetbal zelf slachtoffer was van de ten laste gelegde feiten en dat de sport het recht had het gestolen geld terug te eisen.

Wat betreft het idee dat een rancuneuze of regelrecht xenofobe agenda aan de basis van de zaak zou hebben gelegen valt op te merken dat het onderzoek naar de FIFA al maanden gaande was toen het machtige Uitvoerend Comité van de FIFA koos voor Qatar en voor de VS als gastland van het belangrijkste toernooi van de sport.

De Amerikaanse zaak tegen de corruptie in het voetbal begon niet aan de top, niet op instigatie van een hooggeplaatste figuur, maar was het resultaat van zorgvuldig en geduldig politiewerk van gedreven onderzoekers. Het was iets wat klein begon en uitgroeide tot een veel grotere onderneming dan iemand ooit had kunnen bevroeden. En aan die zaak wordt nog volop gewerkt.

Het corruptieverhaal van de FIFA en het internationale voetbal als geheel is buitengewoon complex – te breed en te vertakt om in het bestek van dit boek ook maar beknopt uiteen te kunnen zetten. Dat verhaal bestrijkt namelijk decennia van bedrog, omkoperij, zelfbediening en straffeloosheid – laakbare feiten die plaatsvonden terwijl het voetbal zich over de planeet verspreidde en 's werelds grootste sport werd, een tijdverdrijf waarin vele miljarden dollars omgaan die worden gegenereerd dankzij de vurige passie van ontelbare toegewijde supporters.

Dit boek beschrijft de brede contouren van één enkele strafzaak die opmerkelijk is vanwege de verpletterende complexiteit en reikwijdte, een strafzaak die de grenzen verlegde op een wijze die niemand – zeker niet de ontgoochelde fans van 's werelds grootste sport – ooit voor mogelijk hebben gehouden. Het is ook het relaas van een aantal mensen – briljant en corrupt, toegewijd en onverschillig, bescheiden en arrogant, loyaal en verraderlijk – die 's werelds grootste sportschandaal op gang brachten.